

prof. ThDr. Pavol Farkaš, PhD., UK RKCMBF Bratislava

Oponentský posudok habilitačnej práce:

Autor: Peter MÁLIK, MPhil., PhD., TF TU v Trnave, Bratislava 2024

Názov habilitačnej práce: *Textové opravy v Sinajskom kódexe. Prípadové štúdie o ranej edičnej činnosti a textovej transmisii Novej zmluvy*

Autor predkladanej habilitačnej práce (122 strán bez zoznamu prameňov a použitej literatúry) pri spracovaní vychádzal zo svojho exegetického a textovo-kritického výskumu významného Sinajského kódexu.

Zoznam bibliografických odkazov (Bibliografia) nie je členený na kategórie a obsahuje 111 titulov. V tomto zozname sa nachádza veľké množstvo vedeckých prác predovšetkým v anglickom a nemeckom jazyku, čo zodpovedá charakteru práce.

Habilitant pri svojom bádani vychádzal z kvalitnej odbornej literatúry od renomovaných a svetovo uznávaných odborníkov. Poznámkový aparát je starostlivo vypracovaný a jednotlivé bibliografické odkazy je možné verifikovať v zozname bibliografických odkazov (Bibliografia). Štrukturovanie – delenie textu je primerané. Autor habilitačnej práce uviedol svoje metodické postupy na s. 17-19.

Na začiatku svojej práce habilitant uvádza *status quaestionis* výskumu ohľadne rukopisných opráv (s. 6-9) a uvádza úctyhodné množstvo vedeckej literatúry k tejto téme. Po konštatovaní, že v doterajšom vedeckom kodikologickom a paleografickom skúmaní sa dospelo len k fragmentárnemu obrazu o edičnej činnosti v rámci kódexu, habilitant si v časti „Rozvrhnutie práce“, jasne stanovil cieľ: „čiastočne vstúpiť do tohto medzi-priestoru tým, že ponúka integračný prístup, kde sú paleografické a textové dáta analyzované holisticky“ (s. 14). Autor habilitačnej práce bol pri voľbe svojho prístupu inšpirovaný predovšetkým Parkerovým dielom.

Habilitant svoj cieľ presnejšie konkretizoval: „v prvých dvoch štúdiách podrobne preskúmať opravy vrstvy S1, identifikovať vzorce korektorskej činnosti a poukázať na ich potenciálny význam pre textovú kritiku Novej zmluvy“ (s. 16). V tretej štúdii habilitant „rozšíril obzor o neskoršie opravy“ (s. 16) v texte Zjavenia apoštola Jána.

Autor habilitačnej práce odôvodnil aj selekciu analyzovaných textov: bol motivovaný hlavne faktom, že Evanjelium podľa Marka bolo vydané v sérii *Editio critica maior*, a voľba textu Zjavenia apoštola Jána súvisí so skutočnosťou, že habilitant sa podieľal na projekte vydania tejto novozákonnej knihy v sérii *Editio critica maior* (s. 15).

Habilitant Málík náležite, a na vysokej vedeckej úrovni aplikuje princípy textovej kritiky, prehodnocuje základnú textovú bázu a nezanedbáva diachronické metódy, bežne aplikované v práci biblických teológov.

Vo svojej práci v súvislosti s riešením textovo-kritických problémov uvádza, pokiaľ je to potrebné, aj syntaktické a lexikálne poznámky, ktoré pomáhajú viac vstúpiť do dynamiky textu. Vychádzajúc zo základného hermeneutického princípu chápania textu je nezanedbateľný aspekt kontextuality, ktorý je permanentne prítomný v práci dr. Málíka.

Napriek zvýšenej aktivite biblistov – exegetov na Slovensku, hlavne čo sa týka publikovania veľmi užitočných komentárov a exegetických prác (v ktorých sa nachádza aj veľké množstvo textovo-kritických poznatkov), stále musíme konštatovať nedostatok prác monografického a monotematického charakteru, ktoré by sa sústreďovali explicitne na oblasť biblickej textovej kritiky. Túto medzeru sčasti vyplňa aj predkladaná práca dr. Málíka.

Habilitant preukázal svoje schopnosti hlavne ako odborník na textovú kritiku novozákonných textov, na papyrológiu a kodikológiu.

Predkladaná habilitačná práca je veľkým prínosom pre novozákonnú textovú kritiku, ale aj biblickú exegézu, kresťanskú teológiu a lingvistiku. Habilitant aplikuje všeobecne uznávané a nanajvýš objektívne metódy, čo sa následne určite premietne aj do medzinárodného a ekumenického rozmeru jeho práce.

V práci by som v niektorých prípadoch privítal aj obrazovú prílohu, fotokópie riešených textových prípadov, čo by možno „osviežilo“ teoretický charakter výskumu. Ak by celá práca, alebo jej časť bola publikovaná, potom by som odporúčal, aby obsahovala aj obrazovú prílohu, prípadne aspoň niekoľko detailných fotokópií z faksimílie Sinajského kódexu, vsunuté priamo do textu práce na tom mieste, kde sa konkrétne korekcie analyzujú.

Ad perpoliendum opus: Pre prípad publikovania habilitačnej práce uvádzam niektoré „preklepy“ ktoré som si všimol a ktoré bude treba opraviť:

s. 10 a s. 13: Tischendorfovom; s. 14: ingegračný; s. 14: palaeografické; s. 15: kritikeou; s. 91: v názve podkapitoly: retrospekíva (a takto aj v obsahu práce); s. 74: novozmluvná (zrejme má byť novozmluvnú) časť kódexu; s. 78: ditografia – v slovenčine sa používa aj forma diptografia – takto aj Heribanov Príručný lexikón, s.318; s. 80: písaa (má byť pí sa); s. 81: Stojí sa (má byť „za“) povšimnutie; s. 92: z rukopiso (má byť rukopisu).

Otázka na obhajobu:

Jeden z najznámejších textovo-kritických problémov novozákonného textu sa nachádza v Mk 1,1 (variant *hyiou thou*), ktorému sa venuje aj habilitant. Prosím o stručné vysvetlenie problematiky a odôvodnenie jeho postoja v tomto prípade.

Vedecká práca habilitanta Petra Málika: *Textové opravy v Sinajskom kódexe. Prípadové štúdie o ranej edičnej činnosti a textovej transmisii Novej zmluvy* spĺňa kritériá kladené na habilitačné práce, a odporúčam pokračovanie habilitačného konania v nádeji úspešného ukončenia udelením vedecko – pedagogického titulu „docent“.

V Bratislave 25. júna 2024
